

Stanowisko

VII Kongresu Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej

w sprawie:
oświaty

System edukacji należy do najbardziej wrażliwych obszarów życia społecznego i narodowego. Zaniedbania, zaniechania i błędy popełniane w tej dziedzinie przez władzę publiczną przynoszą niepowetowane szkody młodemu pokoleniu i dają o osobie znać w odległej przyszłości. Błędy popełnione wczoraj i popełniane dziś szkodzą będą Państwu Polskiemu przez dziesięciolecia.

Obowiązkiem przedstawicieli władzy publicznej oraz wszystkich biorących udział w wychowaniu i nauczaniu dzieci i młodzieży jest zachowanie ogromnej odpowiedzialności, profesjonalizmu i rozwagi w działaniach organizacyjnych, dydaktycznych i wychowawczych.

Działania takie są możliwe jedynie w oparciu o dobre stabilne prawo oraz dostosowany do polskiej rzeczywistości oświatowej system finansowania.

Stan obecny

1. Dokonywana jest kolejna, szesnasta już od roku 2000 zmiana ustawy Karta Nauczyciela (zdarzało się, że była ona nowelizowana codziennie). We wszystkich stanowiskach Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej oraz innych ogólnopolskich organizacji samorządowych od lat powtarza się postulat likwidacji lub radykalnego unowocześnienia tego archaicznego aktu prawnego.

W żadnej z tych zmian nie uwzględniono wniosków ZGW RP:

- o likwidację dodatku wiejskiego i mieszkaniowego,
- podwyższenia i zróżnicowania pensum nauczycielskiego.

2. W obecnie nowelizowanej ustawie o systemie oświaty nie przewiduje się:

- subwencjonowania ucznia 6-letniego,
- ograniczenia roli kuratora w procesie racjonalizacji sieci szkolnej.

W żadnym z przygotowanych obecnie aktów prawnych dotyczących oświaty nie ma także mowy o potrzebie opracowania standardów edukacyjnych, których przygotowanie jeszcze w roku 2006 zapowiedział Premier Kazimierz Marcinkiewicz na Ogólnym Zgromadzeniu Prezydentów, Wójtów, Burmistrzów, Starostów i Marszałków w czerwcu br. w Poznaniu.

Nie rozpoczęły się zapowiadane na rok bieżący prace nad nowym sposobem finansowania oświaty.

Sposób podziału części oświatowej subwencji ogólnej budził i budzi nadal spory wśród ogólnopolskich korporacji samorządowych. Zapowiedziane prace zespołu ekspertów miały rozwiązać ten problem, jednak takie prace nie zostały podjęte.

Podnoszony w kolejnych stanowiskach ZGW RP postulat pomocy rodzinom przy zakupie podręczników, choć zauważony, nie został zrealizowany.

Ulepszeniu wymaga także system stypendialny, jako rzeczywisty sposób wspierania rodzin ubogich.

Z uwagą przyjmujemy informacje o planowanych przez Ministra Edukacji Narodowej zmianach w systemie oświaty, które mają być odpowiedzią na brutalizację życia w szkołach i obniżenie autorytetu nauczycieli. Wzmocnienie pozycji prawnej nauczyciela, współpraca szkoły z rodzicami, mundurki szkolne, monitorowanie szkół i inne, często trudne do jednoznacznie pozytywnego zaopiniowania przedsięwzięcia układają się w dość logiczny łańcuch działań dyscyplinujących młodzież. Nie wyczerpują one jednak listy problemów polskiej oświaty.

Niełatwione sprawy, o których przypomina VII Kongres Gmin Wiejskich, są nie mniej ważne dla przyszłości polskiej oświaty niż wcześniej wymienione.

Dlatego właśnie oczekujemy:

- zwiększenia środków na oświatę w budżecie państwa,
- opracowania standardów edukacyjnych,

- pilnej nowelizacji Karty Nauczyciela, a szczególnie podwyższenia pensum dydaktycznego do co najmniej 20 godzin tygodniowo (według raportu ODCE polski nauczyciel przepracowuje 637 godzin dydaktycznych rocznie wobec średniej: 759 godzin w przedszkolu i 661 w liceum),
- likwidacji dodatku wiejskiego i mieszkaniowego,
- uzależnienia statusu zawodowego nauczyciela od rzeczywistych osiągnięć dydaktycznych i wychowawczych nauczyciela,
- uzależnienia zarobków nauczyciela od typu szkoły, w której pracuje,
- ograniczenia dotychczasowej roli kuratora w procesie racjonalizacji przez gminy sieci szkolnej,
- bezwzględnego utrzymania uzasadnionych preferencji dla gmin wiejskich w systemie finansowania polskiej oświaty, z uwzględnieniem wielkości wiejskich oddziałów oraz uznaniem, że obok nauczyciela i klasy autobus szkolny i świetlica to integralne składniki wiejskiej szkoły,
- subwencjonowania ucznia 6-cio letniego,
- wprowadzenia rzeczywistego wsparcia dla rodzin ubogich w postaci skutecznego, spójnego systemu stypendialnego, finansowanego z budżetu państwa.

Zwracamy także uwagę na rosnące w ostatnich latach obciążenia związane z finansowaniem zadań niesubwencjonowanych.

W połowie gmin wiejskich subwencja oświatowa nie wystarcza nawet na wynagrodzenia nauczycieli. Taka sytuacja jest nie do przyjęcia dla wiejskich, w większości bardzo ubogich gmin. Nie negując zasadniczych kierunków zmian w kształceniu i wychowaniu, stanowczo apelujemy do Parlamentu i Rządu RP o pilne zmiany legislacyjne oraz dostosowanie metod i środków finansowych do nakreślonych zamierzeń.

Przewodniczący
VII Związku Gmin Wiejskich RP
/-/Mariusz Poznański

Warszawa, dnia 8 września 2006 r.